

Фарбований лис (скорочено)

Іван Франко

Жив собі в одному лісі Лис Микита, хитрий-прехитрий. Скільки мисливці на нього не полювали, він завжди втікав, оминав пастки, ще й товаришів застерігав від небезпеки.

Надзвичайне везіння та хитрість зробили Лиса страшенно гордим. Він похвалився перед друзями, що серед білого дня вкраде на базарі курку. Сказав — треба зробити. Непомітно пробрався городами до середини міста, але коли вискочив на вулицю, то його почули пси й кинулися до нього. Що робити? Куди дітися? Лис побачив одчинені ворота й чкурнув туди. На подвір'ї стояла діжа з фарбою. Йому нічого не залишалося, як пірнути в ту фарбу. Пси й не здогадалися, бо від діжі йшов такий неприємний запах. Отже, Лис урятувався, але якою ціною! Як йому в такому вигляді з'явитися на вулиці? Довелося так аж до самого вечора сидіти, завмираючи від страху, що надійде господар-маляр.

Коли смеркло, Микита чимдуж чкурнув до лісу, ускочив у якусь нору та й заснув. Уранці прокинувся в доброму настрої, подумав, що зараз підхожий час для полювання, але, зиркнувши на себе, скрикнув і кинувся тікати з переляку. Та від себе ж не втечеш!

Став він якимсь дивним і страшним звіром, синім-синім, укритим чи лускою, чи їжаковими колючками, із хвостом, як довбня. Що лишень не пробував — обтріпатися, обкачатися, обдряпати фарбу — нічого не виходить!

Де не взявся Вовчик-Братик. Як побачив нечуваного синього звіра — аж завив з переляку й кинувся тікати. Звірі, що бачили Вовчика в такому стані, здивувалися, стали розпитувати і, не добившись нічого, пішли в той бік, куди показував Вовк. Побачили — і собі врозтіч. А Лис Микита, бачачи, яке враження справив, подумав, що не так усе й погано. Пішов і сів посеред майдану, де всі лісові мешканці збиралися. Незабаром позбігалось багато звірів, але підступити бояться. Тоді Лис перший ласкаво до них заговорив. Він сказав, що Святий Миколай виліпив його з небесної глини, назвав Остромислом і призначив царем над усіма звірами. У звіринім царстві запанувала радість. Орли та яструби наловили курей, вовки та ведмеді нарізали овець, телят і віднесли новому цареві. Той узав часточку собі, а решту віддав голодним. Усі хвалили царську доброту та мудрість.

Лис Микита був добрим царем, жив на всьому готовому. І справедливість у нього була, як звичайно у звірів: хто дужчий, той і правий, а хто слабший, той ніколи не вигравав справи.

Жили собі звірі з новим царем, як і без нього: хто що зловив, те й їв; кого спіймали, той гинув, а хто втік, той радів. Але всі були вдоволені, що мають такого мудрого й не схожого на інших звірів царя. Лис Микита дуже беріг своє сине хутро, боявся, щоб із нього не злізла фарба і його не впізнали.

Минув рік. Звірі вирішили відзначити ювілей і влаштували великий концерт.

Ведмеді ревли басом, вовки завивали соло. Але як молоді лисички в народному вбранні задзявкотіли тоненькими тенорами, цар не зміг устояти. Він підняв морду і задзявкотів по-лисячому. Що тут зробилося! Усі відразу впізнали Лиса. Люті за обман, забувши про всі добродійства царя, звірі кинулися на Лиса й розірвали його.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

Літературна казка "Фарбований лис" написана І. Франком із використанням не лише українського, а й світового фольклору, міфології. Лис був хитрим і кмітливим, для свого звеличення він використав обман. А брехня завжди колись викривається. Через це Лис і постраждав.